

neppe have sat ind i sine Bestemmelser Løfteparagraffer om, hvorledes Retsvæsenet skulde ordnes, hvis den havde ment, at det hele kunde gøres ved nogle Forandringer i, nogle Lapper paa det bestaaende Grundlag, hvis ikke Tanken dermed var den, at hvad man vilde til, var et ganske nyt Grundlag.

Jeg staar altsaa i denne Sag, maa jeg erkende, paa et ganske modsat Standpunkt af det, min ærede Forgænger staar paa; jeg staar paa det Standpunkt, at jeg vil søge i min Ministertid at gennemføre Retsreformen, og jeg gør det af følgende Grunde: For det første, fordi jeg føler det som min Pligt. Jeg ser saaledes paa en Ministers Gerning og paa hans Pligt, at naar der ved hans Tiltrædelse foreligger en Lov, der er vedtagen af de lovgivende Forsamlinger og stadfæstet af Kongen, saa er det vedkommende Ministers Pligt at søge at gennemføre den paagældende Lov. Det vilde være et Udtryk for en alt for stor Selvtillidsfølelse, hvis en Minister tillod sig at formene, at han kunde gøre det bedre, og straks forelagde for Forsamlingerne et nyt Forslag, som lavede om paa det, Rigsdagen lige havde vedtaget. Jeg antager ogsaa, at min ærede Forgænger har haft denne Fornemmelse; thi hvorfor forelagde han ellers ikke i sin Ministertid et Forslag for Rigsdagen? Det behøvede jo kun at have det ene Indhold, den ene Bestemmelse, at Loven om Rettens Pleje af 26. Marts 1909 ophævedes. Hvorfor lod min ærede Forgænger ellers Landstinget sidde og arbejde med de 3 Love, som Retsreformen forudsætter skulde vedtages, inden den træder i Kraft; hvorfor spildte han baade det høje Tings og sin Tid med at debattere Indholdet af de 3 Love?

For det andet vil jeg gennemføre Retsreformen, fordi den i den Skikkelse, den har faaet, er et meget stort Skridt fremad til Opfyldelse af Grundlovens Bestemmelser om, hvorledes Retsplejevæsenet skal ordnes her i Danmark. Ganske vist opfylder Loven ikke Grundlovens Bestemmelser fuldt ud, navnlig ikke paa det Punkt, at Administrationens og Domstolens Virksomhed skal adskilles, men jeg vilde finde det lidet opportunt at begynde med at lave om paa Loven. Det vilde i Virkeligheden være et Tilbageskridt og ikke et Fremskridt. Nu maa al Tale om, hvorledes Retsplejelovent skal være, forstumme, nu maa Loven tages, som den er, og jeg maa se bort fra de personlige Ønsker, jeg kunde have om

paa enkelte Punkter at ændre den, jeg maa tage den, som den er.

For det tredje ønsker jeg Retsreformen gennemført, fordi den er en god Lov, og atter her staar jeg i skarp Modstrid med min ærede Forgænger, der sagde forleden her i Rigsdagen, at det var en slet Lov. Da det nu er første Gang, jeg har den Ære at udtale mig offentligt om dette Emne, vil jeg tillade mig — jeg skal gøre det saa kort som muligt — at begrunde, hvorfor jeg kalder den om Retsplejen vedtagne Lov en god Lov. Jeg vil da først tale om Reformen indenfor den borgerlige, den civile Retspleje, derefter om den kriminelle.

Indenfor den civile Retspleje opfylder Retsreformen de Bestemmelser, som findes i Grundlovens § 74, om, at Offentlighed og Mundtlighed skulle saa snart og saa vidt som muligt gennemføres i hele Retsplejen. „Saa snart som muligt“ lyder jo nu noget parodisk, naar vi tænke paa, at denne Bestemmelse er truffen for 61 Aar siden, det turde ogsaa opfordre til ikke at skyde det længere ud, men nu lade det være Tidspunktet, da den lovede Reform traadte i Kraft. „Offentlighed og Mundtlighed skulle saa vidt muligt indføres i hele Retsplejen“. Her ved den civile er det navnlig Mundtligheden, jeg vil lægge særlig Vægt paa. Ved den bestaaende Retsplejeordning kendes Begrebet Mundtlighed ikke uden i ganske faa Tilfælde. Den kendes i den bestaaende Retstilstand for Grundlovens Tid kun ved Højesteret. I Love, der efter Grundloven ere givne om Retspleje, er derimod Mundtlighedsprincippet i vidt Omfang gennemført. For det første ved Rigsretsloven, der dog maaske rettest maa henføres under den kriminelle Retspleje, dernæst ved Loven af 19. Februar 1861 om Sø- og Handelsretten og endelig ved de Love, som i den senere Tid ere komne, om Afgørelse af Tvistigheder ved Voldgiftsdomstole — jeg tænker her særlig paa Voldgiftsdomstolen til Afgørelse af Arbejdsstridigheder, den tidligere saakaldte permanente Voldgift, nu den saakaldte faste Voldgift. Der er Mundtlighedsprincippet indført. Men nu er det netop saa, at saaledes som Proceduren er for Højesteret, for Sø- og Handelsretten og den faste Voldgift, stiller den sig for mig som Idealet af en Procedure, af en Retsplejeordning indenfor de civile Sagers Omraade, og jeg tror, at højst, bedst staar egentlig Retsplejen indenfor Sø- og Handelsretten og indenfor den faste Voldgift. Jeg skal her